

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/074 van 16 juni 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Sociale toeslag - Schooltoeslag –Samenwoning - Feitelijke gezinsvorming

Nadat haar bij aangetekend schrijven van 27 mei 2020 door de Geschillencommissie werd meegedeeld dat haar beroep niet ontvankelijk is om behandeld te worden door de Geschillencommissie Groeipakket in zoverre het gericht is tegen de voormelde beslissing van 8.11.2019 wat betreft de periode 1.12.2017 tot 31.12.2018, stelde verzoekster beroep in bij de arbeidsrechtbank.

De Arbeidsrechtbank te ... (afdeling ...) heeft de vordering van verzoekster gegrond verklaard bij vonnis van 06.05.2021: met name oordeelde de rechter dat er onvoldoende bewezen was dat er sprake was van samenwoning, zodat de eenoudertoeslag en de schooltoeslag konden behouden blijven in hoofde van de verzoekster.

Verwerende partij tekende hoger beroep aan tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank. Er dient in eerste instantie te worden vastgesteld dat de verzoekster steeds samen met haar dochter gedomicilieerd was op het adres

Wat betreft de heer noteert de Geschillencommissie op basis van de beschikbare gegevens in de databank KRING¹ de volgende domiciliehistoriek:

- Van 01.08.2016 tot 21.03.2017: ...;
- Van 02.08.2018 tot 28.05.2019: ...;
- Van 28.05.2019 tot 07.11.2019: onbepaald;
- Vanaf 07.11.2019:

De Geschillencommissie wijst er op dat de beoordeling van het geheel aan feitelijke elementen dient te gebeuren in het licht van het begrip 'feitelijk gezin' in het kader van het Groeipakketdecreet, dat bij de bepalingen van artikel 1, 2° BVR Sociale toeslagen en van artikel 3, § 2, 1^e lid BVR Selectieve participatietoeslagen wordt gedefinieerd als: *een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier* (cf. supra).

Uit het voormeld begrip 'feitelijk gezin' volgt dat in het kader van het Groeipakket rekening moet worden gehouden met het geheel van feitelijke elementen die kunnen wijzen op een in mindere of meerdere mate gezamenlijk regelen van het huishouden (financieel of op een andere ondersteunende manier).

Cf. vonnis van 15 maart 2023 van de Arbeidsrechtbank te ... (afdeling ...), onuitg.:
(...)

¹ Kruispunt Informatiestromen Groeipakket.

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/074

16 juni 2023

REPERTORIUMNR. GC/20/A0030

INZAKE : ...;

- Verzoekster -

TEGEN :

...;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoekschrift dat namens verzoekster werd ingediend per aangetekend schrijven d.d. 7 februari 2020, hernomen per brief d.d. 21 februari 2020 en per brief d.d. 7 april 2020, gericht tegen de beslissingen van verwerende partij d.d. 8 november 2019 en 13 januari 2020;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 27 mei 2020 waarbij aan verzoekster werd meegedeeld dat haar verzoek gericht tegen de beslissing d.d. 8 november 2019 van verwerende partij onontvankelijk is voor de periode 1.12.2017 tot 31.12.2018 (en verzoekster zich voor die periode desgevallend kon wenden tot de arbeidsrechtbank) en onontvankelijk is voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 30 september 2019;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 27 mei 2020 waarbij aan verzoekster werd meegedeeld dat haar verzoek gericht tegen de beslissing d.d. 13 januari 2020 van de verwerende partij ontvankelijk is;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 2 juni 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het verzoek van de raadsman van verzoekster om de behandeling van het dossier te behandelen op een andere datum aangezien ze op 2 juni 2023 niet aanwezig kon zijn;

Gelet op het feit dat verzoekster samen met haar advocate, meester ..., aanwezig was op de zitting van 16 juni 2023 via digitale weg (Teams) en werd gehoord;

Gelet op het feit dat verwerende partij niet op de zitting van 16 juni 2023 is verschenen of zich heeft laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

De verzoekster is tot op heden samen met haar dochter, ... (°....2004), gedomicilieerd op het adres Verzoekster ontving vanaf 1.12.2017 de eenoudertoeslag (en vanaf 01.01.2019 de sociale toeslag onder het Groeipakketdecreet) voor haar dochter. Verzoekster ontving eveneens de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor het schooljaar 2019-2020.

Verzoekster tekende beroep aan bij de Geschillencommissie tegen twee beslissingen d.d. 8.11.2019 en 13.1.2020 van de verwerende partij die meende dat er sprake zou zijn van feitelijke gezinsvorming waardoor er geen recht zou zijn op de eenoudertoeslag (onder de Algemene Kinderbijslagwet van toepassing tot 31.12.2018), de sociale toeslag (onder het Groeipakketdecreet vanaf 01.01.2019) en de schooltoeslag (vanaf 01.01.2019) namelijk:

- de beslissing d.d. 8.11.2019 tot terugvordering van de eenoudertoeslag/sociale toeslag voor de periode 1.12.2017 - 30.9.2019, ten bedrage van 1.856,48 EUR;
- de beslissing d.d. 13.1.2020 tot terugvordering van de schooltoeslag voor de periode 1.1.2019-31.12.2019, ten bedrage van 896,35 EUR.

De verzoekster is het niet eens met voormelde beslissingen en haar raadsman vorderde dat deze ongedaan gemaakt worden en dat zij *“opnieuw recht zou geven op het Groeipakket met eenoudertoeslag en studiebijlage”*.

Nadat haar bij aangetekend schrijven d.d. 27 mei 2020 door de Geschillencommissie werd meegedeeld dat haar beroep niet ontvankelijk is om behandeld te worden door de Geschillencommissie Groeipakket in zoverre het gericht is tegen de voormelde beslissing d.d. 8.11.2019 wat betreft de periode 1.12.2017 tot 31.12.2018, stelde verzoekster beroep in bij de arbeidsrechtbank.

De Arbeidsrechtbank te ... (afdeling ...) heeft de vordering van verzoekster gegrond verklaard bij vonnis d.d. 06.05.2021: met name oordeelde de rechter dat er onvoldoende bewezen was dat er sprake was van samenwoning, zodat de eenoudertoeslag en de schooltoeslag konden behouden blijven in hoofde van de verzoekster.

De verwerende partij tekende hoger beroep aan tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank. Het Arbeidshof te ... (afdeling ...) sprak zich bij arrest d.d. 16.05.2022 uit over de vorderingen.

3. Standpunt van verzoekster:

- **In het verzoek d.d. 07.02.2020 formuleerde meester ... het verweer betreffende de beslissing d.d. 8.11.2019 van de verwerende partij, waarbij de eenoudertoeslag/sociale toeslag voor de periode 1.12.2017 - 30.9.2019 voor een bedrag van 1.856,48 EUR wordt teruggevorderd, als volgt:**

“De voorgehouden reden betreft dat verzoekster in die periode geen recht zou hebben op de eenoudertoeslag omwille van samenwoning.

Deze beslissing maakt melding van art. 221, §3 Groeipakketdecreet. Het toepasselijk decreet betreft het Decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid d.d. 27/04/2018.

Art. 221 van bovenvermeld decreet heeft geen betrekking op de regeling van de eenoudertoeslag.

Verzoekster ontvangt geen enkel stavend stuk op basis waarvan deze beslissing werd genomen. De dienst inspectie van het VUTG reageert niet op de vraag naar bijkomende informatie.

Op 12/12/2019, 17/12/2019 en 8/01/2020 werd naar informatie verzocht, zonder enige reactie.

Verzoekster weet wel dat de wijkagent van oordeel is dat verzoekster zou samenwonen met de heer

Verzoekster had een feitelijke relatie met deze persoon, doch vormde in geen geval een feitelijk gezin met hem, laat staan dat van enige samenwoning sprake was.

Ingevolge het oordeel van de wijkagent ontving verzoekster een schrijven van de gemeente met het bericht dat de heer ... op haar adres zou gedomicilieerd worden. Deze wijziging werd echter niet doorgevoerd.

De wijkagent werd op datum van 13/01/2020 eveneens naar informatie verzocht waarop deze zijn mening baseerde, doch zonder reactie.

Verzoekster woonde in de periode 1/12/2017-30/09/2019 NIET samen met de heer

De heer ... had zijn domicilie in de betreffende periode als volgt:

- *21/03/2017-2/08//2018: afvoering van ambtswege, de heer ... verbleef op dat ogenblik in een woonwagen*
- *2/08/2018-28/05/2019: ...*

- 28/05/2018-7/11/2019: afvoering van ambtswege
- 7/11/2019 tot heden: ...

Daarnaast is het zo dat de relatie tussen verzoekster en de heer ... reeds sedert 08/2018 breuken vertoonde. Op 16/08/2018 (ruim vooraf aan enige beslissing van ...) legde zij klacht neer lastens hem wegens slagen en verwondingen.

Op 8/02/2019 (ruim vooraf aan enige beslissing van ...) legde zij opnieuw klacht neer lastens de heer ... wegens belaging.

Het is dan ook duidelijk dat de beslissing niet gebaseerd werd op de realiteit, zodat deze beslissing dient te worden vernietigd.”

- **In het verzoek d.d. 07.02.2020 formuleerde meester ... het verweer betreffende de beslissing d.d. 13.1.2020 van de verwerende partij, waarbij de schooltoeslag voor de periode 1.1.2019 - 31.12.2019 voor een bedrag van 896,35 EUR (maand september 2019) wordt teruggevorderd, als volgt:**

“Verweerster stelt dat verzoekster in de periode 1/1/2019-31/12/2019 een bedrag van 896,35 EUR onterecht ontving ten titel van studietoelage.

De voorgehouden reden betreft dat verzoekster in die periode geen recht zou hebben op de studietoelage omwille van een te hoog gezamenlijk inkomen in een partnergezin.

Zoals hierboven reeds uiteengezet, woont verzoekster niet samen.

Verzoekster ontvangt geen enkel stavend stuk op basis waarvan deze beslissing werd genomen.

Verzoekster weet wel dat de wijkagent van oordeel is dat verzoekster zou samenwonen met de heer

Verzoekster had een feitelijke relatie met deze persoon, doch vormde in geen geval een feitelijk gezin met hem, laat staan dat van enige samenwoning sprake was.

Ingevolge het oordeel van de wijkagent ontving verzoekster een schrijven van de gemeente met het bericht dat de heer ... op haar adres zou gedomicilieerd worden. Deze wijziging werd echter niet doorgevoerd.

Verzoekster woonde in de periode 1/01/2019-31/12/2019 NIET samen met de heer

De heer ... had zijn domicilie in de betreffende periode als volgt:

- 21/03/2017-2/08/2018: afvoering van ambtswege, de heer ... verbleef op dat ogenblik in een woonwagen
- 2/08/2018-28/05/2019: ...
- 28/05/2018-7/11/2019: afvoering van ambtswege
- 7/11/2019 tot heden: ...

Daarnaast is het zo dat de relatie tussen verzoekster en de heer ... reeds sinds 08/2018 breuken vertoonde. Op 16/08/2018 (ruim vooraf aan enige beslissing van ...) legde zij klacht neer lastens hem wegens slagen en verwondingen.

Op 8/02/2019 (ruim vooraf aan enige beslissing van ...) legde zij opnieuw klacht neer lastens de heer ... wegens belaging.

Het is dan ook duidelijk dat de beslissing niet gebaseerd werd op de realiteit, zodat deze beslissing dient te worden vernietigd.”

Volgende stukken waren bij het verzoek gevoegd:

- de betwiste beslissingen van de verwerende partij d.d. 8.11.2019 en 13.1.2020;
 - een getuigschrift van woonst met historiek van het adres;
 - een proces-verbaal d.d. 16.8.2018 (klacht wegens slagen en verwondingen lastens de heer);
 - een proces-verbaal d.d. 8.2.2019 (klacht wegens belaging lastens de heer);
- **schrijven d.d. 07.04.2020 van meester ...¹ waarin het mailverkeer met de verwerende partij werd bijgebracht:**
- e-mail d.d. 12.12.2019 van de raadsman van verzoekster gericht aan de verwerende partij;
 - e-mail d.d. 17.12.2019 van de raadsman van verzoekster gericht aan de dienst inspectie van het A...schap Uitbetaling Groeipakket (VUTG);
 - e-mail d.d. 13.1.2020 van de raadsman van verzoekster gericht aan de verwerende partij;
 - e-mail d.d. 13.1.2020 van de raadsman van verzoekster gericht aan de wijkagent

*Uit dit mailverkeer blijkt dat meester ... aan verwerende partij toelichtte “Mevrouw heeft een knipperlichtrelatie gehad met de heer ..., doch heeft hiermee nooit samengewoond. Dit blijkt te meer uit de historiek van woonst van de heer ... (zie bijlage). De heer ... was ofwel ambtshalve afgeschreven ofwel was hij gedomicilieerd te
Mag ik u dan ook met aandrang verzoeken om uw beslissing te herzien op basis van de verkregen officiële informatie.”.*

- **Standpunt van verzoekster zoals opgenomen in het arrest van het Arbeidshof d.d. 16.05.2022 (cf. punt 3.2.):**

¹ Meester ... volgde meester ... op en werd naderhand zelf opgevolgd door meester

1.

Geïntimeerde heeft op 8 november 2019 een brief ontvangen van appellante waarbij werd gemeld dat haar voor de periode 1 december 2017 - 30 september 2019 een bedrag van € 1.856,48 aan groepspakket ten onrechte werd toegekend omdat zij zou samenwonen.

Vervolgens werd op 13 januari 2020 ook beslist dat zij onterecht € 896,35 aan studietoelagen had ontvangen.

Er werd beroep aangetekend bij de Geschillencommissie, waarbij op 27 mei 2020 werd beslist dat deze commissie niet bevoegd was voor het groepspakket tot en met 31 december 2018, doch enkel voor de periode vanaf 1 januari 2019.

Met betrekking tot deze laatste periode werd tot op heden nog geen uitspraak gedaan door de Geschillencommissie.

Geïntimeerde kon zich niet verzoenen met de negatieve beslissing van 27 mei 2020 waarbij geoordeeld werd dat ze niet bevoegd was voor de periode 1 december 2017 - 31 december 2018.

...

(...)

...

...

...

- **Per brief d.d. 09.05.2023 bezorgde meester ... namens verzoekster een kopie van het arrest d.d. 16.05.2022 van het Arbeidshof te ... (afdeling ...) waarbij zij meedeelde als volgt:**

"(...) Mijn cliënte wenst aan het dossier een kopie van het arrest dd. 16/05/2022 van het Arbeidshof ... toe te voegen. In dit arrest werd uitdrukkelijk geoordeeld dat mijn cliënte met ingang van 10/08/2018 tot en met 31/12/2018 gerechtigd was op de toeslag voor een éénoudergezin. De inhoud van het arrest heeft belang voor de beoordeling van het beroep dat voorwerp uitmaakt van de hoorzitting van 02/06 as.

U vindt kopie van voormeld arrest in bijlage.

Ik hield eraan u hiervan in kennis te stellen."

Ter zitting verwijst meester ... naar het arrest van het Arbeidshof dat reeds getrancheerd heeft over de situatie. Voor het Arbeidshof was het zeer duidelijk voor de periode van 10 augustus 2018 tot 31 december 2018 dat er recht was op een eenoudertoeslag en waarbij de daarop aansluitende periode waarover de Geschillencommissie dient te oordelen vanaf 1 januari 2019 tot 31 september 2019 en

tot eind 2019 voor de schooltoeslag dezelfde familiale situatie betreft. Er zijn geen nieuwe elementen voorhanden om die argumentatie te weerleggen.

4. Standpunt van verwerende partij:

- **Brief d.d. 08.11.2019 van verwerende partij aan verzoekster met betrekking tot de sociale toeslag:**

"(...)

Wij hebben je recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van 01/12/2017 tot 30/09/2019.

We hebben vastgesteld dat je een bedrag van 1.856,48 EUR kreeg waar je geen recht op had.

Je had geen recht op de eenoudertoeslag omwille van samenwonen (Art 221 § 3 Groeipakketdecreet).

(...)

De verjaringstermijn bedraagt vijf jaar (art. 97 Decreet Groeipakket).

Rekening houdend met die verjaringstermijn is geen enkele betaling verjaard.

We moeten het totale onverschuldigde terugvorderen, namelijk 1.856,48 EUR (art. 92 Decreet Groeipakket).

(...)

Ondertussen houden wij 100% in op de volgende betalingen die je van ons ontvangt (art. 103, §1, van het Decreet Groeipakket).

(...)"

- **Brief d.d. 13.01.2020 van verwerende partij aan verzoekster met betrekking tot de selectieve participatietoeslag:**

"(...)

Wij hebben je recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van 01/01/2019 tot 31/12/2019.

We hebben vastgesteld dat je een bedrag van 896,35 EUR kreeg waar je geen recht op had.

Geen recht op de studietoelage wegens te hoog gezamenlijk inkomen in een partnergezin.

(...)

De verjaringstermijn bedraagt drie jaar (art. 97 Decreet Groeipakket).

Rekening houdend met die verjaringstermijn is geen enkele betaling verjaard.

We moeten het totale onverschuldigde terugvorderen, namelijk 896,35 EUR (art. 92 Decreet Groeipakket).

(...)

Ondertussen houden wij 100% in op de volgende betalingen die je van ons ontvangt (art. 103, §1, van het Decreet Groeipakket).

(...)"

- **Standpunt van verwerende partij zoals opgenomen in het arrest van het Arbeidshof d.d. 16.05.2022 (cf. punt 3.1.):**

...

...

2.

Appellante merkt vooreerst op dat de procedure voor de Geschillencommissie nog verder diende doorlopen te worden voor de periode vanaf 1 januari 2019, terwijl de eerste rechter besliste de ganse periode van terugvordering te vernietigen.

Artikel 556, lid 1 Gerechtelijk Wetboek stelt dat de hoven en rechtbanken kennisnemen van alle vorderingen, behalve van die welke de wet aan hun rechtsmacht onttrekt.

Artikel 104, 2^e lid Groeipakketdecreet wijst de geschillen over de beslissingen van appellante toe aan een administratief rechtscollege, namelijk de Geschillencommissie, waarna beroep kan aangetekend worden bij de arbeidsrechtbank (artikel 115, § 1 van hetzelfde decreet).

Het gaat om een georganiseerd administratief beroep dat eerst dient te worden uitgeput vooraleer de betrokkene zich tot de arbeidsrechtbank kan wenden.

De Geschillencommissie houdt zich nog steeds bezig met de behandeling van de beroepen van geïntimeerde voor zover deze uitwerking hebben vanaf 1 januari 2019. Deze konden nog niet worden afgewerkt vanwege de coronacrisis.

De eerste rechter had dan ook enkel kunnen oordelen met betrekking tot de gevolgen van de beslissingen van appellante tot en met 31 december 2018.

...

Het is dan ook aan geïntimeerde om het tegendeel te bewijzen, terwijl de eerste rechter ten onrechte van de omgekeerde hypothese is uitgegaan.

Door geïntimeerde wordt geen enkel tegenbewijs voorgelegd waaruit blijkt dat er geen samenwoonst zou geweest zijn. Zij beperkt zich tot onbewezen feitelijke beweringen en ook in de beroepsprocedure worden geen nieuwe stukken voorgebracht.

4.

De eerste rechter miskende ook de absolute bewijswaarde van de politionele vaststellingen die gelden tot het bewijs van het tegendeel.

Er werd een grondig onderzoek gevoerd naar de feitelijke gezinstoestand van geïntimeerde, met onder andere contacten met de sociale huisvestingsmaatschappij, de nutsmaatschappijen en SPOC's,

...

...

...

...

- **E-mail met standpunt d.d. 26.05.2023 van verwerende partij zoals meegedeeld aan het secretariaat van de Geschillencommissie Groeipakket:**

“(...) Het Arbeidshof van ... achtte de samenwoonst bewezen tot augustus 2018, de datum waarop meneer op een ander adres werd ingeschreven, onder toezicht van de politie de woning verliet en zijn spullen meenam. Deze afbakening van de samenwoonst in de tijd werd ingegeven door 2 feitelijke elementen: enerzijds liep het politieonderzoek maar tot oktober 2018 en waren er dus geen andere vaststellingen, verder in de tijd, waarop men zich kon baseren. Anderzijds werd meneer ingeschreven op een ander adres. Dit wordt vastgesteld door een beëdigde ambtenaar en heeft dus een zekere waarde. In die mate zelfs dat het Hof meent dat dit moet voorgaan op de verklaring van meneer zelf, in oktober 2018, dat hij opnieuw een koppel vormde met mevrouw en ze wederom samenwoonden. Hij wordt in die maand ook nog gespot aan de woonst van mevrouw. Uiteindelijk wordt meneer in mei 2019 afgevoerd van ambtswege op het adres waar hij in oktober 2018 werd ingeschreven. Deze chronologie lijkt te suggereren dat de domiciliëring in oktober 2018 uiteindelijk niet strookte met de werkelijkheid en meneer dus niet daadwerkelijk op dit adres verbleef. Op basis van meneers eigen verklaringen, die later toch enige feitelijke grondslag lijken te krijgen door de afvoering van ambtswege, houdt ... vol dat er voor de periode vanaf 01/2019 tot 09/2019 nog steeds sprake is van samenwoonst. Het lijkt echter aangewezen om dit verhaal, en dan vooral de lokalisering van meneer op het adres, verder te staven met bijkomende onderzoeksmaatregelen.”.

5. Beoordeling in rechte:

5.1 Situering

In casu heeft het geschil betrekking op het feit of de verzoekster al dan niet samenwoonde of een feitelijk gezin vormde met de heer voor het deel van de betwiste periode waarvoor de Geschillencommissie bevoegd is om te oordelen, namelijk de periode van 01.01.2019 tot 30.09.2019 en verzoekster aldus al dan niet recht had op een sociale toeslag tijdens voormelde periode en op een selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor het schooljaar 2019-2020.

5.2. Toepasselijke bepalingen betreffende de sociale toeslag

Gezien het kind ... (°....2004) geboren is vóór 1 januari 2019, zijn de specifieke overgangsmaatregelen bepaald in het Groeipakketdecreet van toepassing inzake het recht op een sociale toeslag met ingang van 1 januari 2019.

Cf. Art. 209, §2 Groeipakketdecreet: 'De artikelen van de kinderbijslagreglementering die zijn opgenomen in boek 5, deel 2, zijn van toepassing op rechtgevend kinderen die geboren zijn vóór 1 januari 2019.'

In voormeld Boek 5, deel 2, wordt bij deze overgangsbepalingen een onderscheid gemaakt tussen de basisbedragen (titel 1), de kinderbijslag voor wezen (titel 2), de zorgtoeslagen (titel 3), de sociale toeslagen (titel 4), de begunstigden (titel 5) en de keuze van de uitbetalingsactor (titel 6).

In het voorliggende dossier zijn de overgangsbepalingen vervat in het artikel 210 van voormelde titel 1 (basisbedragen) en in het artikel 222 van voormelde titel 4 (sociale toeslagen) relevant.

Aldus bepaalt artikel 210, §1 Groeipakketdecreet:

"Een rechtgevend kind dat geboren is vóór 1 januari 2019 en voor wie het recht op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering is geopend op 31 december 2018, blijft recht geven op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering als aan de voorwaarden, vermeld in artikel 8, is voldaan. (...)"

Aldus bepaalt artikel 222 Groeipakketdecreet²:

"§1. Een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, of dat recht geeft op de gewone wezenbijslag, vermeld in titel 2, kan recht geven op een maandelijkse sociale toeslag als voldaan is aan de voorwaarden van artikel 18, tweede lid, 1° en 2°.

Een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, of dat recht geeft op de gewone wezenbijslag, vermeld in titel 2, kan recht geven op een maandelijkse sociale toeslag als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 18, tweede lid, 3°, op voorwaarde dat er in het gezin van zijn bijslagtrekkende of begunstigden een derde of volgend rechtgevend kind bij komt vanaf 1 januari 2019, dat recht geeft op de gezinsbijslagen, vermeld in boek 2, deel 1, titel 3 tot en met 5.

Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste en tweede lid, stemt overeen met het bedrag van de toeslag voor langdurig werklozen, vermeld in artikel 42bis van de Algemene Kinderbijslagwet, en bedraagt:

1° 46,88 euro voor het rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag van 92,09 euro;

2° 29,06 euro voor het rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag van 170,39 euro;

3° 5,10 euro voor het rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag van 254,40 euro;

(...)"

² Versie ten tijde van de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 08.11.2019.

Uit de voormelde bepaling van artikel 222, §1, eerste lid Groeipakketdecreet, blijkt dat voor kinderen geboren vóór 1 januari 2019, er op basis van het Groeipakketdecreet vanaf 1 januari 2019 aanspraak kan gemaakt worden op een sociale toeslag als voldaan is aan de voorwaarden bepaald in artikel 18, 1° en 2° Groeipakketdecreet.

Aldus bepaalt artikel 18 van het Groeipakketdecreet³:

“Het basisbedrag, vermeld in artikel 13, wordt voor het rechtgevende kind verhoogd met een maandelijkse sociale toeslag als de inkomsten van het gezin van de begunstigden bepaalde grenzen niet overschrijden.

Het bedrag van de toeslag, vermeld in het eerste lid, bedraagt:

1° 63,86 euro per kind voor gezinnen tot en met twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis niet meer dan 31.897,53 euro bedragen;

2° 93,86 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis niet meer dan 31.897,53 euro bedragen;

3° 73,86 euro per kind voor gezinnen met meer dan twee rechtgevende kinderen, waarvan de gezinsinkomsten op jaarbasis tussen 31.897,53 euro en 60.000 euro liggen.

Als ten gevolge van een gelijkmatig verdeelde huisvesting, de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders, wordt het bedrag van de toeslag gehalveerd toegekend in elk rechtgevend gezin.

Als de huisvesting van het rechtgevende kind niet gelijk is verdeeld tussen beide ouders, wordt het kind voor de toepassing van het tweede lid alleen meegeteld in het gezin waar het kind meer dan de helft van de tijd verblijft.

Als de al dan niet gelijkmatig verdeelde huisvesting van het rechtgevende kind niet is bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank, wordt ervan uitgegaan dat de huisvesting van het rechtgevende kind gelijk is verdeeld tussen de ouders.

(...)

De Vlaamse Regering bepaalt met welke inkomsten van welke personen rekening wordt gehouden om de gezinsinkomsten, vermeld in het eerste lid, vast te stellen. Ze bepaalt de periode waarin de sociale toeslag wordt toegekend, en ze kan de gezinsgrootte nader bepalen. De Vlaamse Regering stelt ook een alarmprocedure vast voor de onmiddellijke aanpassing van het recht op sociale toeslag.”

In uitvoering van de bepalingen van artikel 18, laatste lid Groeipakketdecreet, heeft de Vlaamse Regering bij artikel 2 van het BVR van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag (verder BVR Sociale toeslagen genoemd) bepaald met welke inkomsten van welke personen rekening dient te worden gehouden:

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 18, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van de beide begunstigden voor hetzelfde rechtgevend kind die op hetzelfde adres wonen.

*Er wordt rekening gehouden met de inkomsten van de **begunstigde en de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt** als er maar een begunstigde is of als de beide begunstigden voor hetzelfde rechtgevend kind, niet op hetzelfde adres wonen.*

(...)

In het eerste lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.”

³ Versie ten tijde van de betwiste beslissing van verwerende partij.

De bepalingen van artikel 3 van hetzelfde BVR stellen betreffende de vorming van een feitelijk gezin dat:

“§1. Het samenwonen, vermeld in artikel 2, §2, blijkt uit een gemeenschappelijk domicilie volgens de gegevens vermeld in het Rijksregister en kan alleen weerlegd worden door een officieel document van een overheid of een overheidsinstelling, dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie.

§2. De volgende documenten worden aanvaard als een officieel document als vermeld in paragraaf 1:

- 1° een ontvangstbewijs van de aangifte, vermeld in artikel 7, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister;*
- 2° een attest van de politie dat vaststelt dat de toestand, vermeld in het Rijksregister, niet overeenstemt met de reële situatie;*
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;*
- 4° een attest van een OCMW dat vaststelt dat de toestand, vermeld in het Rijksregister niet overeenstemt met de reële situatie.*

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst met officiële documenten die aanvaard worden om de gegevens vermeld in het Rijksregister te weerleggen, aanvullen.

§3. Als het samenwonen niet blijkt uit de gegevens van het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door:

- 1° een controle door de gezinsinspecteur;*
- 2° een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst, waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;*
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;*
- 4° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en van de persoon met wie de begunstigde samenwoont.*

§4. De vorming van een feitelijk gezin kan weerlegd worden door:

- 1° een huurovereenkomst tussen de begunstigde en de persoon met wie hij samenwoont;*
- 2° een arbeidsovereenkomst met recht van inwon;*
- 3° een attest van detentie;*
- 4° een registratieformulier van de mantelzorger, die niet een persoon is als vermeld in artikel 2, §2, 1°;*
- 5° een aanwezigheidsattest van het vluchthuis of sociaal huis;*
- 6° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een rechtgevend kind in het gezin;*
- 7° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een andere persoon dan de begunstigde met dezelfde woonplaats;*
- 8° een verklaring van geen feitelijke gezinsvorming van de begunstigde en de niet-verwante persoon in zijn gezin;*
- 9° het feit dat de niet-verwant zelf nog rechtgevend is op gezinsbijslagen op het ogenblik dat hij in het gezin van de begunstigde komt;*
- 10° een bewijs dat het om een inschrijving op een referentieadres gaat;*
- 11° een attest van de FOD Binnenlandse Zaken en een attest van immatriculatie dat is afgeleverd aan de asielzoeker tijdens de asielaanvraagprocedure;*

12° een vaststelling die gemaakt is door een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt.

In het eerste lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad.

Een gezinsinspecteur staaft de verklaringen, vermeld in het eerste lid, 6° tot en met 8°, altijd door een controle ter plaatse.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst van bewijsmiddelen, om de vorming van een feitelijk gezin te bevestigen of te weerleggen, aanvullen.

§5. De vorming van een feitelijk gezin kan niet weerlegd worden als de begunstigde samenwoont met een persoon met wie hij zich in een van de volgende gevallen bevindt:

- 1° ze hebben een gemeenschappelijk kind;*
- 2° ze hebben samen de gezinswoning gekocht of gebouwd.”*

Bij de toepassing van deze bepalingen blijkt uit de definitie als bepaald bij artikel 1, 2° van het BVR Sociale toeslagen dat ‘feitelijk gezin’ steeds dient te worden begrepen als:

*“een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, **samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.**”*

5.3. Toepasselijke wettelijke bepalingen betreffende de selectieve participatietoelage voor leerlingen

De selectieve participatietoelage, ook schooltoelage genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoelage dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoelage leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet bepaalt verder als volgt⁴:

“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 december voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

In casu is er geen betwisting omtrent de nationaliteitsvoorwaarden of de pedagogische voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 1° en 2° Groeipakketdecreet) zodat er enkel verder dient te worden ingegaan op de financiële voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 3° Groeipakketdecreet).

Financiële voorwaarden - vaststelling gezinsinkomsten - feitelijke gezinsvorming

De bepalingen van artikel 37, 1^e lid Groeipakketdecreet stellen aangaande de financiële voorwaarden vooreerst dat:

*“Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelage leerling, wordt uitgegaan van **de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.**”*

De memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet verduidelijkt de ratio legis daarvan als volgt:

“Bij de toekenning van de selectieve participatietoelagen leerling wordt rekening gehouden met de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.

(...)

Het begrip “inkomsten” voor de selectieve participatietoelagen wordt afgestemd op het begrip “inkomsten” voor de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Ook het gezinsbegrip wordt nagenoeg volledig afgestemd op het gezinsbegrip van de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Implicatie van de harmonisering is wel dat het inkomen van nieuwe partners in een nieuw samengesteld gezin ook zal worden meegeteld wanneer er geen enkele band is met de kinderen. Deze keuzes zorgen voor een systeem waarbij de kans op het verlies van het recht op de huidige schooltoelage geminimaliseerd wordt, voor een harmonisering die qua toepassing efficiëntiewinsten zal toelaten en maakt het mogelijk dat de selectieve participatietoelagen de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen kunnen versterken en aanvullen.”

Artikel 3, §1 en §2, 1^e en 2^e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling (verder BVR Selectieve participatietoelagen genoemd) bepaalt:

⁴ Cf. versie van toepassing voor de schooltoelage inzake het betwiste schooljaar 2019-2020. Volledigheidshalve kan worden opgemerkt dat artikel 25 van het Groeipakketdecreet vanaf het schooljaar 2020-2021 luidt als volgt: *“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus van het schooljaar in kwestie.”*

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van beide personen aan wie de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald voor een leerling, die dezelfde woonplaats hebben.

*§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder **feitelijk gezin**: een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.*

*Er wordt rekening gehouden met de **inkomsten** van de persoon die dezelfde woonplaats heeft als een leerling en de **persoon met wie die persoon een feitelijk gezin vormt** als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan één persoon alleen of aan twee personen die niet op hetzelfde adres wonen.*

(...)”

Uit deze bepalingen blijkt bijgevolg dat voor de vaststelling van de gezinsinkomsten rekening dient te worden gehouden met de inkomsten van de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald en desgevallend van de persoon met wie hij/zij een feitelijk gezin vormt.

De bepalingen van artikel 3, § 2, 8° t.e.m. laatste lid van het BVR Selectieve participatietoelagen stellen betreffende de vorming van een feitelijk gezin verder dat:

“Als het samenwonen, vermeld in het eerste lid, niet blijkt uit het Rijksregister, kan de vorming van een feitelijk gezin bewezen worden door:

- 1° een controle door de gezinsinspecteur;*
- 2° een vaststelling van een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;*
- 3° een beschikking, vonnis of arrest van een rechtbank of hof;*
- 4° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald, of van de persoon met wie de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald, samenwoont.*

De vorming van een feitelijk gezin, vermeld in het achtste lid, kan weerlegd worden door:

- 1° een huurovereenkomst tussen de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald, en de persoon met wie hij samenwoont;*
- 2° een arbeidsovereenkomst met recht van inwoning;*
- 3° een attest van detentie;*
- 4° een registratieformulier van de mantelzorg, die niet een van de personen, vermeld in paragraaf 2, vierde lid, 1°, is;*
- 5° een aanwezigheidsattest van het vluchthuis of sociaal huis;*
- 6° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een rechtgevend kind in het gezin;*
- 7° een verklaring van feitelijke gezinsvorming van de niet-verwante persoon met een andere persoon dan de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald, met dezelfde woonplaats;*
- 8° een verklaring van geen feitelijke gezinsvorming van de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald, en de niet-verwante persoon in zijn gezin;*
- 9° het feit dat de niet-verwante persoon zelf nog rechtgevend is op gezinsbijslagen op het ogenblik dat hij in het gezin komt van de persoon aan wie de selectieve participatietoelag wordt uitbetaald;*
- 10° een bewijs dat het om een inschrijving op een referentieadres gaat;*

- 11° een attest van de FOD Binnenlandse Zaken en een attest van immatriculatie, afgeleverd aan de asielzoeker tijdens de asielaanvraagprocedure;
- 12° een vaststelling van een andere overheidsdienst waaruit de feitelijke gezinssamenstelling blijkt;
- 13° een controle door de gezinsinspecteur.

In het negende lid wordt verstaan onder niet-verwante persoon: een persoon die geen bloed- of aanverwant tot en met de derde graad is.

Een gezinsinspecteur staft de verklaringen, vermeld in het negende lid, 6°, 7° en 8°, altijd met een controle ter plaatse.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de lijst, van bewijsmiddelen om de vorming van een feitelijk gezin te bevestigen of te weerleggen vermeld in het negende lid, aanvullen.

De vorming van een feitelijk gezin kan niet weerlegd worden als de persoon aan wie de selectieve participatietoelage wordt uitbetaald, samenwoont met een persoon die aan een van de volgende voorwaarden voldoet:

- 1° een persoon met wie hij een gemeenschappelijk kind heeft;
- 2° een persoon met wie hij samen de gezinswoning heeft gekocht of gebouwd.”

5.4. Terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid

Artikel 103 van het Groeipakketdecreet bepaalt het volgende in verband met de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid:

“§1. Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Als de toelage niet teruggevorderd kan worden door middel van inhoudingen, als de betrokkene niet reageert op minimaal twee aanmaningen van de uitbetalingsactor en als hij het afbetalingsplan dat in voorkomend geval is overeengekomen, niet langer uitvoert, vordert de Vlaamse Belastingdienst de onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid terug. De uitbetalingsactor bezorgt de gegevens van de personen bij wie de ten onrechte betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid moeten worden ingevorderd, via het a...schap Opgroeien regie, aan de Vlaamse Belastingdienst.

§2. De uitbetalingsactor kan binnen de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag:

- 1° in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen, op voorwaarde dat de schuldenaar te goeder trouw is;
- 2° als het terug te vorderen bedrag gering is;
- 3° als blijkt dat de terugvordering onzeker of te duur is in vergelijking met het bedrag dat teruggevorderd moet worden.

§3. (...)

§4. (...)

§5. (...)”

Art. 1410, §4 Ger. W. (Vlaams Gewest) bepaalt het volgende:

§ 4. In afwijking van de bepalingen van de §§ 1 en 2, kunnen de prestaties die ten onrechte uitgekeerd zijn uit de middelen van ² de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, het Federaal a...schap voor beroepsrisico's, of van openbare of particuliere instellingen belast met de toepassing van de wetgeving betreffende het sociaal statuut van de zelfstandigen, hetzij uit de middelen die ingeschreven zijn in de begroting van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid of uit die ingeschreven in de begroting van de pensioenen met het oog op de toekenning van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, hetzij uit middelen dienstig voor de toekenning van het bestaansminimum of een gelijkaardige uitkering ingeschreven in de begroting van de Programmatorische federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie ² of uit die ingeschreven in de begroting van de pensioenen met het oog op de toekenning van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, hetzij uit middelen dienstig voor de toekenning van het bestaansminimum of een gelijkaardige uitkering ingeschreven in de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en uit die ingeschreven in de begrotingen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, ³ hetzij uit de financiële middelen die aan de gemeenschappen en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie ter beschikking staan voor de betaling van de gezinsbijslag vanaf 1 januari 2015³ ambtshalve teruggevorderd worden ten belope van 10 % van iedere latere prestatie die aan de debiteur van het onverschuldigde bedrag of aan zijn rechthebbenden wordt uitgekeerd. ¹ Hetzelfde geldt voor de intresten op die prestaties ingeval de onterechte betaling frauduleus werd uitgekeerd.¹

Voor het bepalen van deze 10 % wordt het bedrag van die prestatie desgevallend verhoogd met de overeenkomstige prestatie die krachtens één of meerdere buitenlandse regelingen wordt genoten.

Wanneer de in het eerste, derde en vierde lid, bedoelde terugvordering, niet meer kan worden uitgevoerd door de instelling of door de uitbetalingsdienst bij gebrek aan nog te betalen prestaties, kan die terugvordering op haar verzoek ambtshalve worden uitgevoerd door een instelling of dienst die één der prestaties bedoeld in § 1, 2°, 3°, 4°, 5° en 8° verschuldigd is, ten belope van 10 % van dat bedrag.

Werd de betaling ten onrechte bedrieglijk verkregen, dan kan de ambtshalve terugvordering van de onverschuldigd betaalde prestaties en intresten op die bedragen slaan op het geheel van de latere prestaties van éénzelfde aard of die door dezelfde instelling of dienst worden uitgekeerd.

Werden de gezinsbijslagen ten onrechte verkregen ingevolge een nalatigheid of een verzuim van de rechthebbende of van de bijslagtrekkende, dan kan de terugvordering slaan op het geheel van de gezinsbijslag die later verschuldigd is aan dezelfde bijslagtrekkende.

Indien de debiteur of zijn rechthebbenden het bewijs leveren dat het inkomen, zoals berekend volgens de principes vastgelegd in de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum, lager ligt of komt te liggen ingevolge de ambtshalve terugvordering dan het bedrag van het bestaansminimum naargelang de onderscheiden categorieën vastgelegd in dezelfde wet, wordt de terugvordering naargelang het geval geschorst of beperkt.

Ter verificatie van de voorgelegde stukken beschikken de instellingen over de bevoegdheid om een onderzoek naar de bestaansmiddelen te voeren.

Alle federale overheidsdiensten, alle instellingen die belast zijn met de toepassing van een wetgeving betreffende de sociale zekerheid, de arbeidsongevallen en de beroepsziekten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, alsook de gerechtigden, hun lasthebbers, hun erfgenamen of rechtverkrijgenden zijn verplicht aan de instellingen en uitbetalingsdiensten, op eenvoudig verzoek, alle dienstige stukken voor te leggen.

De instelling of dienst die een voordeel uitbetaalt, voorzien in §§ 1 en 2, en met terugwerkende kracht verkregen, kan van de vervallen en nog niet uitbetaalde bedragen het bedrag van de eerdere prestaties die niet samen met bedoelde voordelen mogen worden genoten, afhouden ten voordele van de instelling of dienst die ten onrechte uitbetaald heeft.

Indien een pensioengerechtigde, omwille van de toekenning van een rust- of overlevingspensioen lastens een Belgische sociale zekerheidsregeling, met terugwerkende kracht aan een met toepassing van artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders uitbetaald voordeel verzaakt, treedt de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening, van

rechtsweg en tot beloop van de ontvangen uitkeringen, in de rechten van de pensioengerechtigde op de hem verschuldigde pensioenbedragen. Indien een gerechtigde op uitkeringen bedoeld in artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, omwille van de toekenning van die uitkeringen, met terugwerkende kracht verzaakt aan een rust- of overlevingspensioen, treedt de ⁴ de Federale Pensioendienst⁴, van rechtsweg en tot beloop van het ontvangen pensioen, in de rechten van de uitkeringsgerechtigde op de hem verschuldigde uitkeringsbedragen.”

(eigen onderlijning Geschillencommissie)

5.5. Beoordeling samenwoning/feitelijke gezinsvorming in casu

Er dient in eerste instantie te worden vastgesteld dat de verzoekster steeds samen met haar dochter gedomicilieerd was op het adres

Wat betreft de heer noteert de Geschillencommissie op basis van de beschikbare gegevens in de databank KRING⁵ de volgende domiciliehistoriek:

- Van 01.08.2016 tot 21.03.2017: ...;
- Van 02.08.2018 tot 28.05.2019: ...;
- Van 28.05.2019 tot 07.11.2019: onbepaald;
- Vanaf 07.11.2019:

De Geschillencommissie wijst er op dat de beoordeling van het geheel aan feitelijke elementen dient te gebeuren in het licht van het begrip ‘feitelijk gezin’ in het kader van het Groeipakketdecreet, dat bij de bepalingen van artikel 1, 2° BVR Sociale toeslagen en van artikel 3, § 2, 1° lid BVR Selectieve participatietoelagen wordt gedefinieerd als: *een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, **samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier*** (cf. supra).

Uit het voormeld begrip ‘feitelijk gezin’ volgt dat in het kader van het Groeipakket rekening moet worden gehouden met het geheel van feitelijke elementen die kunnen wijzen op een in mindere of meerdere mate gezamenlijk regelen van het huishouden (financieel of op een andere ondersteunende manier).

Cf. vonnis d.d. 15 maart 2023 van de Arbeidsrechtbank te ... (afdeling ...), onuitg.:

*“Het begrip ‘feitelijk gezin’ wordt in de reglementering inzake het Groeipakket en de daarbij horende uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering heel ruim omschreven. Iedere leefeenheid waarbij personen die geen bloed- of aanverwanten zijn tot en met de derde graad, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier wordt als *feitelijk gezin* beschouwd.*

Uit deze definitie vloeit voort dat er sprake is van samenwoning wanneer voldaan is aan de volgende twee cumulatieve voorwaarden: (a) het onder hetzelfde dak samenleven van twee of meer personen (het materiële criterium) en (b) het in hoofdzaak gemeenschappelijk regelen van de huishoudelijke aangelegenheden (het economisch/sociaal criterium).

Het eerste criterium, het «samenleven onder hetzelfde dak», is een feitelijke toestand (Cass. 13 januari 1986, RW 1986-87, 815; Cass. 7 oktober 2002, NJW 2002, 461). Er is daarom niet vereist dat de samenwonenden allen op hetzelfde adres zijn ingeschreven (Cass. 13 januari 1986, RW 1986-87, 815; Cass. 10 mei 1993, Soc. Kron. 1994, 83). Er kan maar sprake zijn van «samenleven onder

⁵ Kruispunt Informatiestromen Groeipakket.

hetzelfde dak» als de betreffende personen een gemeenschappelijke leefruimte hebben (Arbrb. Luik 21 april 1999, JLMB 2000, 1446) en als zij geregeld aanwezig zijn onder hetzelfde dak, zonder dat vereist is dat zij ononderbroken aanwezig zijn (Cass. 7 oktober 2002, NJW 2002, 461).

Het tweede criterium, het «gemeenschappelijk regelen van de huishoudelijke aangelegenheden», is evenzeer een feitenkwestie (Cass. 10 mei 1993, JTT 1994, 89). Samenwoning vereist niet dat de inkomsten van de betrokkenen in hun totaliteit in gemeenschap zijn gebracht en dat hun vermogens zijn vermengd (Cass. 24 januari 1983, RW 1983-84, 923; Arbrb. Brussel 23 juli 2009 en 26 april 2010, Soc.Kron 2011, 124). Er is evenmin vereist dat een globaal budget voorhanden is (Arbrb. Mechelen 20 februari 1980, RW 1980-81, 792; Arbrb. Brussel 2 februari 2010, Soc. Kron. 2011, 121). In een arrest van 9 oktober 2017 oordeelde het Hof van Cassatie dat, om in het kader van de werkloosheid te kunnen besluiten dat twee of meer personen die onder hetzelfde dak leven, hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen, het niet volstaat dat zij een economisch-financieel voordeel halen uit het delen van de woning, maar ook dat zij hun activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden, zoals het onderhoud van de woning en eventueel het inrichten ervan, de was, de boodschappen, het bereiden en nuttigen van de maaltijden gemeenschappelijk verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen (Cass. 9 oktober 2017, AR nr. S.16.0084.N, www.cass.be). De nadruk wordt hier dus gelegd op het sociale aspect. Dit sociaal criterium vindt ook in de definitie van de Besluiten van de Vlaamse Regering een duidelijke weerklank. Het elkaar ondersteunen op het gebied van het regelen van het huishouden volstaat volgens dat besluit immers om te kunnen besluiten tot een feitelijk gezin, zonder dat er noodzakelijk sprake moet zijn van enige financiële verwevenheid of economisch voordeel. Dit blijkt duidelijk uit de zinsnede 'hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier'. “

Voorts stelt de Geschillencommissie vast dat het Arbeidshof te ... (afdeling ...) bij arrest d.d. 16.05.2022 na onderzoek oordeelde dat de verzoekster voor de periode van 01.12.2017 tot 09.08.2018 niet gerechtigd is op een toeslag voor een éénoudergezin en voor de periode van 10.08.2018 tot en met 31.12.2018 wel gerechtigd is op de toeslag voor een éénoudergezin. Het Arbeidshof kwam tot dit oordeel op basis van tal van feitelijke elementen en vaststellingen, als volgt:

“(…)

…

…

…

…

…

…

…

…

…

7.

Aan het begrip samenwoning in het socialezekerheidsrecht is een uitgebreide rechtspraak gewijd.

Uit de rechtspraak van het Hof van Cassatie van onder meer 21 november 2011 (rolnummer S.11.0067.F), 9 oktober 2017 (rolnummer S.16.0084.N) en 22 januari 2018 (rolnummer S.17.0024.F, allen *juportal*), blijkt dat het begrip 'feitelijk gezin' in de zin van artikel 41 AKBW, in samenhang gelezen met artikel 56bis, § 2 AKBW, vereist dat is voldaan aan drie voorwaarden, namelijk het wonen onder hetzelfde dak, het delen van de huishoudelijke taken en het bestaan van een economisch-financieel voordeel voor de bijslagtrekkende.

Het relevante criterium is daarbij niet het al dan niet regelmatige karakter van de verblijfssituatie van de levenspartner van de bijslagtrekkende, maar het al dan niet bestaan van een economisch-financieel voordeel voor de bijslagtrekkende. Het al dan niet regelmatige karakter van de verblijfs-situatie van de levenspartner van de bijslagtrekkende is dus op zich niet bepalend om te besluiten tot het al dan niet bestaan van een economisch-financieel voordeel voor de bijslagtrekkende.

...

...

...

...

...

...

...

Op basis van alle voormelde elementen, meent de Geschillencommissie dat er inzake de betwiste periode van 01.01.2019 tot 30.09.2019 door verwerende partij niet wordt aangetoond dat er sprake is van samenwoning of feitelijke gezinsvorming in hoofde van verzoekster en de heer De Geschillencommissie stelt daarbij vast dat het Arbeidshof bij arrest d.d. 16 mei 2022 oordeelde dat er wel recht was op de eenoudertoeslag voor de periode van 10.08.2018 tot 31.12.2018 bij gebreke aan vaststellingen of bewijs aangeleverd door verwerende partij dat er tijdens die periode sprake zou zijn van samenwoning of feitelijke gezinsvorming in hoofde van verzoekster en de heer

Inzake de voor de Geschillencommissie betwiste periode van 01.01.2019 tot 30.09.2019 stelt de Geschillencommissie vast dat er evenmin vaststellingen gebeurden die de samenwoning of feitelijke gezinsvorming in hoofde van verzoekster en de heer ... zouden aantonen.

De Geschillencommissie verwijst hierbij ook naar het standpunt van de verwerende partij d.d. 26.05.2022 waarin zij zelf aangeeft dat het inzake de samenwoning vanaf 10.08.2018 aangewezen lijkt om de terugvordering van de sociale toeslag vanaf 01.01.2019 en de schooltoeslag te staven

met bijkomende onderzoeksmaatregelen:

“Het Arbeidshof van ... achtte de samenwoning bewezen tot augustus 2018, de datum waarop meneer op een ander adres werd ingeschreven, onder toezicht van de politie de woning verliet en zijn spullen meenam. Deze afbakening van de samenwoning in de tijd werd ingegeven door 2 feitelijke elementen: enerzijds liep het politieonderzoek maar tot oktober 2018 en waren er dus geen andere vaststellingen, verder in de tijd, waarop men zich kon baseren. Anderzijds werd meneer ingeschreven op een ander adres. Dit wordt vastgesteld door een beëdigde ambtenaar en heeft dus een zekere waarde. In die mate zelfs dat het Hof meent dat dit moet voorgaan op de verklaring van meneer zelf, in oktober 2018, dat hij opnieuw een koppel vormde met mevrouw en ze wederom samenwoonden. Hij wordt in die maand ook nog gespot aan de woning van mevrouw. Uiteindelijk wordt meneer in mei 2019 afgevoerd van ambtswege op het adres waar hij in oktober 2018 werd ingeschreven. Deze chronologie lijkt te suggereren dat de domiciliëring in oktober 2018 uiteindelijk niet strookte met de werkelijkheid en meneer dus niet daadwerkelijk op dit adres verbleef. Op basis van meneers eigen verklaringen, die later toch enige feitelijke grondslag lijken te krijgen door de afvoering van ambtswege, houdt ... vol dat er voor de periode vanaf 01/2019 tot 09/2019 nog steeds sprake is van samenwoning. Het lijkt echter aangewezen om dit verhaal, en dan vooral de lokalisering van meneer op het adres, verder te staven met bijkomende onderzoeksmaatregelen. “

Verwerende partij is bijgevolg ten onrechte overgegaan tot terugvordering van de sociale toeslag voor de periode van 01.01.2019 tot 30.09.2019 en de schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van verzoekster ontvankelijk en **gegrond** is vermits dient te worden vastgesteld dat niet aangetoond wordt dat zij een feitelijk gezin zou gevormd hebben met de heer tijdens de periode van 01.01.2019 tot en met 30.09.2019 zodat verzoekster aanspraak kan maken op de sociale toeslag en de schooltoeslag tijdens de voormelde periode in de mate dat aan alle overige toekenningsvoorwaarden voldaan is.

Aldus uitgesproken te Brussel op **16 juni 2023**;

De commissie was samengesteld uit :

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

De heer Ignace Lambert (Opgroeien) en mevrouw Anja Hellemans (FONS/VUTG), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te Arbeidsrechtbank ..., afdeling ...,

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van dit aangetekend schrijven (art. 115, §1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens